

KANTON SARAJEVO
Ured za borbu protiv korupcije

KANTON SARAJEVO
Ministarstvo pravde i uprave

British Embassy
Sarajevo

Informacijska lista

Prva godina primjene

Zakona o prevenciji i suzbijanju korupcije u

Kantonu Sarajevo

Mart, 2024. godine

SUKOB INTERESA

Od 1. januara 2023. godine nosioci javnih funkcija u Kantonu Sarajevo mogu obavljati samo **jednu javnu funkciju**, a ovo ograničenje se odnosi na sve nivoe vlasti.

Ured za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo (Ured) nadležan je za pokretanje postupka za utvrđivanje postojanja sukoba interesa, donošenje odluke o postojanju sukoba interesa i izricanje sankcije nosiocu javne funkcije za kojeg utvrdi da je u sukobu interesa.

Rezultati primjene Zakona

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine:

94 nosioca javnih funkcija su podnijeli ostavku

42 nosioca javnih funkcija su podnijeli ostavku samoinicijativno.

47 nosilaca javnih funkcija je podnijelo ostavku nakon pokretanja postupka za utvrđivanje postojanja sukoba interesa.

5 nosilaca javnih funkcija je podnijelo ostavku nakon što je Ured utvrdio postojanje sukoba interesa i izrekao sankciju u vidu poziva za podnošenje ostavke.

81 nosilac javne funkcije je razriješen sa javne funkcije.

Za **13** nosilaca javnih funkcija u toku je procedura razrješenja.

Postupci utvrđivanja postojanja sukoba interesa

84 postupka za utvrđivanje sukoba interesa su pokrenuta

6 postupaka je okončano utvrđivanjem sukoba interesa.

64 postupka su okončana nakon što je utvrđeno nepostojanje sukoba interesa.

14 postupaka nije okončano.

Tokom prve godine primjene Zakona o prevenciji i suzbijanju korupcije u Kantonu Sarajevo (Zakon) **Ured nije izricao novčane kazne** jer su nosioci javnih funkcija blagovremeno podnosili ostavke ili su na drugi način odstupali sa nespojivih funkcija.

Zakonske odredbe o sukobu interesa

Sukob interesa predstavlja situacije u kojima nosilac javne funkcije ima privatni interes koji utiče, može uticati ili izgleda kao da utiče na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristrasnost u vršenju javne funkcije.

Nosiocu javne funkcije je zabranjeno da obavlja **više od jedne javne funkcije** u organima vlasti na nivou Kantona Sarajevo, Grada Sarajevo i opština na teritoriji Kantona Sarajevo, kao i na svim nivoima vlasti u BiH.

Nosilac javne funkcije za vrijeme vršenja javne funkcije **ne može obavljati aktivnosti koje su nespojive (zabranjene) sa javnom funkcijom**, a koje se odnose na sljedeće:

- ne može biti predsjednik ili član skupštine privrednog društva u kojem posjeduje upravljački paket dionica, predsjednik ili član nadzornog odbora, uprave niti biti u svojstvu odgovornog lica privrednog društva:
 - u koje je institucija u kojoj vrši javnu funkciju, za vrijeme njegovog vršenja javne funkcije, ulagala kapital ili s kojim je sklapala ugovore, bez obzira na vrijednost ugovora
 - koje sklapa ugovore u vrijednosti većoj od 10.000 KM godišnje, sa institucijama čiji je osnivač Kanton Sarajevo, Grad Sarajevo ili opština na teritoriji Kantona Sarajevo ili u kome Kanton Sarajevo, Grad Sarajevo ili opština na teritoriji Kantona Sarajevo učestvuju sa više od 50 procenata ukupnog kapitala ili sa institucijama koje se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti u Bosni i Hercegovini
- ne može vršiti dužnost odgovornog lica u udruženjima i fondacijama** koje se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini u iznosu većem od 10.000 KM godišnje
- ne može sklapati ugovore o pružanju ličnih usluga sa institucijama** čiji je osnivač Kanton Sarajevo, Grad Sarajevo ili opština na teritoriji Kantona Sarajevo ili u kome Kanton Sarajevo, Grad Sarajevo ili opština na teritoriji Kantona Sarajevo učestvuju sa više od 50 procenata ukupnog kapitala
- ne može sklapati ugovore o pružanju ličnih usluga sa bilo kojim privrednim društvom** koje sklapa ugovore ili na drugi način posluje sa navedenim institucijama, ako je vrijednost tog pravnog posla veća od 10.000 KM na godišnjem nivou
- ne može glasati po bilo kojem pitanju koje se direktno tiče privrednog društva** u kojem nosilac javne funkcije ili povezano lice imaju finansijski interes.

Nosilac javne funkcije dužan je da **podnese ostavku ili na drugi način odstupi** od nespojive funkcije u roku od 30 dana nakon preuzimanja zadnje nespojive funkcije.

Odluke o utvrđenom sukobu interesa Ured **objavljuje na svojoj internet stranici**.

PRIJAVA KORUPCIJE I ZAŠTITA PRIJAVITELJA KORUPCIJE

Korupciju je moguće prijaviti svakoj instituciji u Kantonu Sarajevo i/ili Uredu. Moguće je i javno objaviti informacije iz kojih proizilazi sumnja prijavitelja da je izvršena korupcija, što predstavlja poseban oblik zaštićenog prijavljivanja.

Rezultati primjene Zakona

Interno prijavljivanje korupcije

Institucije u Kantonu Sarajevo su tokom prve godine primjene Zakona obavijestile Ured da su zaprimile ukupno **32 prijave korupcije**.

26 internih prijava institucije su odbacile kao neosnovane nakon što su ispitale navode iz prijava.

6 prijava institucije su prosljedile nadležnim organima na postupanje.

Eksterno prijavljivanje korupcije

Ured je u 2023. godini zaprimio ukupno **655 prijava** od čega je:

399 prijava korupcije

200 prijava drugih nepravilnosti

56 prijava koje se odnose na druge nivoe vlasti

Najveći broj prijava koje je Ured zaprimio odnosi se na nepravilnosti u oblasti **zapošljavanja** (23 procenta), zatim **zloupotrebe službenih ovlaštenja** (8,7 procenata) te **zloupotrebe javnih sredstava** (7,4 procenta).

Najveći broj prijava Ured je, nakon preliminarnog razmatranja i/ili provedenog postupka provjere, prosljedio na daljnje postupanje: Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo (151 prijavu), Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo (81 prijavu) te Tužilaštvu Kantona Sarajevo (79 prijava).

Zaštita prijavitelja korupcije

8 osoba zatražilo je od Ureda dodjelu statusa zaštićenog prijavitelja korupcije.

1 osoba nije dobila status zaštićenog prijavitelja korupcije zbog nepotpune prijave.

7 osoba dobilo je status zaštićenog prijavitelja korupcije.

1 zaštićeni prijavitelj zatražio je od Ureda stručnu pomoć u sudskom postupku.

Zakonske odredbe o prijavi korupcije i zaštiti prijavitelja korupcije

Korupcija podrazumijeva zloupotrebu povjerene funkcije, radne obaveze ili posla od strane nosioca javne funkcije ili javnog službenika koja može dovesti do sticanja privatne koristi.

Prijavitelj korupcije je fizičko lice koje prijavi korupciju u instituciji Kantona Sarajevo, Grada Sarajevo ili opština na teritoriji Kantona.

- Korupcija se može prijaviti na tri zaštićena načina:
 - interno – instituciji u kojoj je, po sumnji prijavitelja, izvršena korupcija
 - eksterno – Uredu
 - javno objaviti informacije iz kojih proizilazi sumnja prijavitelja da je izvršena korupcija

Sve institucije u Kantonu Sarajevu su dužne da odrede **ovlaštene osobe** za prijem i postupanje po prijavama korupcije, kao i da donesu **interne pravilnike** kojima se uređuje postupak internog prijavljivanja korupcije.

Osoba koja prijavi korupciju na jedan od tri predviđena načina za prijavu može od Ureda dobiti **status zaštićenog prijavitelja korupcije**.

Zakon pruža **zaštitu prijaviteljima korupcije** u svim oblastima javnog života.

U slučaju prijave korupcije, odgovorno lice u instituciji obavezno je preduzeti sve mjere za **otkrivanje, prevenciju, suzbijanje i kažnjavanje** svih oblika korupcije i mjere za **zaštitu prijavitelja korupcije**.

Odgovorna osoba u instituciji je dužna da osigura **internu zaštitu** prijavitelju korupcije koji zbog svoje prijave trpi štetne posljedice.

Prijavitelj korupcije koji trpi štetne posljedice zbog prijave korupcije može tražiti **sudsku zaštitu**, kao i **stručnu pomoć** od Ureda prilikom dokazivanja uzročno-posljedične veze između podnošenja prijave korupcije i nastale štete. Ured pruža stručnu pomoć u vezi sa pokrenutim sudskim postupkom.

JAČANJE INTEGRITETA INSTITUCIJA

Zakonom o prevenciji i suzbijanju korupcije u Kantonu Sarajevo prvi put je uspostavljen sistemski pristup prevenciji korupcije kroz jačanje integriteta. Zakon je obavezao institucije da izrade vlastite planove integriteta i provode mjere s ciljem prevencije korupcije.

Rezultati primjene Zakona

Svih 218 institucija u Kantonu Sarajevo je usvojilo i Uredu dostavilo planove integriteta i odredilo menadžere integriteta koji su odgovorni za izradu i provođenje planova integriteta u institucijama.

181 institucija unaprijedila je plan integriteta na osnovu Uredovih preporuka.

Ured je u okviru informacionog sistema uspostavio Elektronski plan integriteta, koji objedinjava sve planove integriteta institucija i predstavlja elektronsku verziju plana integriteta institucije. Elektronskom planu integriteta institucije pristupaju dobrovoljno i na taj način pokazuju da su opredijeljene za prevenciju korupcije kroz jačanje integriteta.

180 institucija pristupilo je unosu rizika u Elektronski plan integriteta.

38 institucija nije pristupilo unosu rizika u Elektronski plan integriteta.

2937 koruptivnih rizika uneseno je u Elektronski plan integriteta.

Zakonske odredbe o jačanju integriteta

Integritet predstavlja zakonito, nezavisno, nepristrasno, učinkovito, odgovorno i transparentno vršenje poslova kojim nosioci javnih funkcija, odgovorna lica i zaposleni u institucijama čuvaju svoj ugled i ugled institucije, obezbjeđuju povjerenje građana u vršenje javnih funkcija i rad institucije, te otklanjaju sumnju u mogućnost nastanka i razvoja korupcije.

Plan integriteta je interni dokument institucije koji sadrži detaljnu procjenu podložnosti određenih radnih mjesta, radnih procesa i poslova nastanku i razvoju korupcije i drugih oblika pristrasnog postupanja, skup konkretnih mjera kojima se preveniraju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj korupcije i osigurava jačanje povjerenja građana u rad institucije.

Sve institucije javnog sektora u Kantonu Sarajevo obavezne su donijeti **vlastite planove integriteta** u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu Zakona, te ih dostaviti Uredu.

Ured je nadležan da **vrši procjenu usaglašenosti** dostavljenih planova integriteta institucija sa Zakonom i Uputstvom za izradu i provođenje plana integriteta te donosi preporuke za unaprjeđenje planova integriteta institucija.

Institucije su dužne **da planove integriteta objave na svojim internet stranicama.**

ZAKON O PREVENCIJI I SUZBIJANJU KORUPCIJE U KANTONU SARAJEVO

- Zakon je **usvojen jednoglasno** u Skupštini Kantona Sarajevo 29. augusta 2022. godine.
- Zakon je stupio na snagu 9. septembra 2022. godine, a primjenjuje se od **1. januara 2023. godine.**
- Zakon se fokusira na sljedeće ključne oblasti:
 - **sukob interesa**
 - **prijava korupcije**
 - **zaštita prijavitelja korupcije**
 - **jačanje integriteta**
- Dva osnovna cilja ovog zakona su **prevencija korupcije**, u šta spada sprječavanje sukoba interesa u Kantonu Sarajevo i jačanje integriteta institucija, te **suzbijanje korupcije**, što podrazumijeva postupanje po prijavama korupcije i zaštitu prijavitelja korupcije.
- Odredbe postojećih zakona na entitetskom i državnom nivou koji regulišu iste oblasti nisu u potpunosti primjenjive za nivo kantona, grada i opštine.

